

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 21/ 23 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА МЕЃУНАРОДЕН АЕРОДРОМ СКОПЈЕ	

8 РАКУВАЊЕ СО АЕРОДРОМСКА ОПРЕМА

Ракувањето со аеродромската опрема треба да се изведува како и вообичаено. Ова не се смета за пат на трансмисија на оваа болест. Слично, ракувањето со вода во тоалетите и тоалетниот отпад не се променува. Дезинфекција и чистење на автобусите за патници и екипаж треба да е редовно со користење на стандардни средства за дезинфекција, како 60% алкохол или хипохлорид и се врши на сите површини кои се/биле допирани од страна на лице што можеби не е во најдобра здравствена состојба.

9 КЕТЕРИНГ (ХРАНА И ПИЈАЛОЦИ)

Кај овие процедури не е препорачана промена. Рутата за ширење на вирусот е преку близок контакт со заболени лица, или преку инхалација, вдишување на ситни капки. Ширењето на вирусот преку површини со одложен контакт е теоретски, но не е двигател на епидемијата. Едноставни техники за миене раце и избегнување на допирање на лицето, како што се советува и на целокупната јавност, се клучот за превенција.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 22/ 23 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	<i>ТАВ МАКЕДОНИЈА МЕЃУНАРОДЕН АЕРОДРОМ СКОПЈЕ</i>	

10 БЕЗБЕДНОСЕН ПРЕГЛЕД НА ПАТНИЦИ И ВРАБОТЕНИ

-За да се сведе на минимум контактот за време на рачен претрес, користете рачни детектори за метал

За ова да се олесни, Рендген операторите треба да ја засилат комуникацијата со патниците пред поминување низ метал-детектор вратата или скенерот на тело, за соодветно да бидат информирани патниците и да се избегне активирање на алармот.

За метал-детектор вратата, ова вклучува отстранување на сите метални предмети, за скенерот на тело, отстранување на сите предмети од џебовите или предмети на телото што вообичаено би го активирале алармот.

За решавање на алармот/алармите, персоналот за обезбедување треба да бара решение со користење на опрема за детекција на траги од експлозив, наместо рачен претрес.

Доколку не се достапни други методи, патникот/членот на персоналот (вработениот) треба да се врати назад и понатаму да вади предмети што би можеле да го активираат алармот се додека алармот не се активира при поминување низ метал-детектор вратата.

Ова ќе зависи од бројот на патници – треба да се направи процена на ризик за да се утврди ризикот или создавањето редици од луѓе во непосредна близина наспроти употреба на целен, таргетиран рачен претрес. Во случај алармот повторно да се активира при

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 23/ 23 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА МЕЃУНАРОДЕН АЕРОДРОМ СКОПЈЕ	

помукување низ метал-детектор вратата, треба да се применува целен, таргетиран рачен претрес наместо комплетен рачен претрес.

Еден метод е вршење на рачен претрес додека на другите им се врши безбедносен преглед со рендген уред.

- Осигурете се дека патниците се разделени во најголема можна мера (користејќи соодветни ознаки)

-Обезбедете му на персоналот за обезбедување заштитна опрема.

Пред патниците или вработените да пристапат до пунктовете за безбедносен преглед, треба да имаат достапни средства за дезинфекција на раце.

Треба да се земе предвид дека средствата за дезинфекција на раце на база на хидроген пероксид може да предизвикаат активирање на лажен аларм при проверка за траги од експлозив (ETD).

Ако патничкиот сообраќај дозволува, оперирајте на пунктови за безбедносен преглед што не се близу еден до друг.

Ова е ефикасно за одржување на минимално растојание од 1-2 метри меѓу пунктовете и го ублажува ризикот од изложеност за рендген операторите и патниците.

Средствата за дезинфекција на раце на база на алкохол треба да се распределат на персоналот за чистење и дезинфекција на рацете, а персоналот кој врши безбедносен преглед треба да носи ракавици.

На редовни интервали, персоналот за обезбедување треба да врши рутинско чистење и дезинфекција на често допираните / изложените површини и опремата за безбедносен преглед, вклучително кадиците (пластичните садови за оставање предмети од страна на патниците) на пунктовете за безбедносен преглед и зоните за багаж.

-За Рендген операторите кои ја користат опремата од системот за детекција на експлозив (EDS), Рендген операторите треба да го ограничат рачниот претрес на минимум.

Кога во багажот ќе се идентификува предмет што не може јасно да се види и утврди што е, багажот треба да се провери со рендген уредот уште еднаш со една или повеќе од следниве методи кога е можно:

- Рендген опрема, истиот Рендген оператор го проверува багажот од агол различен од оној при првичната проверка.
- Детекција за траги од експлозив (Explosive Trace Detector) За вршење на скрининг на течности, аеросоли и гелови (LAGs), средствата за дезинфекција на раце на база на алкохол треба да се изземени од преглед, а овој исклучок треба да се примени само по визуелна проверка за да се утврди дека таквиот предмет е всушност средство за дезинфекција на раце.

TAV Airports	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 1/21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

Охрид, јуни 2020

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 2/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

СОДРЖИНА

1.	ВОВЕД	3
2.	УПРАВУВАЊЕ И ПЛАНИРАЊЕ	3
3.	ЗДРАВЈЕ И БЕЗБЕДНОСТ НА ПЕРСОНАЛ И ПАТНИЦИ	3
3.1	Здравје и безбедност на персонал	3
3.2	Здравје и безбедност на патници	4
4	АЕРОДРОМСКИ ОБЈЕКТИ И ПРОДАЖНИ МЕСТА	6
4.1	Чистење и дезинфекција	7
4.2	Санитација/Дезинфекција на раце	7
4.3	Работење на системот за вентилација	8
4.4	Простории за пушење во контролираниот дел од терминалот наменет за патници во заминување	8
4.5	Распоред на седење во рамки на терминалот	9
4.6	Комерцијални објекти (продажба на мало, храна и пијалоци, изнајмување автомобил, банка, размена на пари, пошта и сл.)	10
5	ПРОЦЕС ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ ОД АЕРОДРОМСКИОТ ТЕРМИНАЛ	10
5.1	Влез во терминал	11
5.2	Шалтер за информации	12
5.3	Регистрација на патници и багаж	13
5.4	Царинска контрола при заминување	14
5.5	Пасошка контрола при заминување	15
5.6	Пункт за безбедносен преглед	15
5.7	Салон за бизнис и ВИП патници	15
5.8	Бординг гејт (излез пред качување во воздухоплов)	16
6	ПРОЦЕС ПРИ ПРИСТИГНУВАЊЕ НА АЕРОДРОМСКИОТ ТЕРМИНАЛ	17
7	РАКУВАЊЕ СО/ОПСЛУЖУВАЊЕ БАГАЖ И КАРГО	18
8	РАКУВАЊЕ СО АЕРОДРОМСКА ОПРЕМА	19
9	КЕТЕРИНГ (ХРАНА И ПИЈАЛОЦИ)	19
10	БЕЗБЕДНОСЕН ПРЕГЛЕД НА ПАТНИЦИ И ВРАБОТЕНИ	20

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 3/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

1. ВОВЕД

Пандемијата го достигнува периодот по врвот на пандемијата, а истиот се очекува на светско ниво да трае во следните 12 месеци. Сите патници и персонал треба да ги следат дадените и воспоставените инструкции и насоки за време на периодот по врвот на пандемијата предизвикана од COVID-19 за да се сведе на минимум можноста за натамошно ширење и превенција од можен втор бран.

COVID-19 се шири преку близок контакт и преку респираторни ситни капки. Најголемиот дел од ширењето на вирусот е од близок контакт со некој што е веќе заразен.

Ова подразбира дека принципите на повеќето оперативни процедури се непроменети, додека одржувањето на безбедно физичко растојание, зачестеното чистење, мерките за добра хигиена и постојаната употреба на соодветна лична заштитна опрема (ЛЗО) се задолжителни.

2. УПРАВУВАЊЕ И ПЛАНИРАЊЕ

Протоколот за управување во време на пандемија (Pandemic Management Protocol – PMP) е начин на имплементација на мерки за рестартирање на аеродромските операции на малку поинаков начин на процесирање и работење од страна на сите засегнати страни на аеродромот.

Целта на протоколот е управување на аеродромските операции во периодот кои следи по фазата на целосно затворање како резултат на пандемијата. Затоа се потребни активности за брза транзиција на операциите од режим на работа во вонредни услови во нормални.

Мерки ќе се применуваат за сите летови во доаѓање/заминување.

Елементите на овој протокол се базирани врз релевантни насоки од WHO, ECDC, ICAO, EASA, ACI, IATA, национална регулатива, препораки од здравствените власти, како и интерни документи (План за континуитет во работењето на ТАВ Македонија, План за јавно-здравствена вонредна состојба од меѓународно значење).

3. ЗДРАВЈЕ И БЕЗБЕДНОСТ НА ПЕРСОНАЛ И ПАТНИЦИ

3.1 Здравје и безбедност на персонал

За доброто на аеродромскиот персонал, мерење температура пред почеток на смената, распределба на лична заштитна опрема (маски, визири, ракавици, покривки за чевли/каљачи, итн.) согласно нивниот степен на изложеност на ризик и нивниот тип на интеракција со патници. Поставување, односно монтажа на заштитни паравани и фитинзи на сите фиксни места каде има интеракција човек-човек.

За целиот персонал, независно од конкретната изложеност на ризик, секогаш е добро да се практикува следново: често миење рацете со вода и сапун најмалку 20 секунди до 1 минута. Кога не се достапни сапун и проточна вода, на сите критични места во рамки на аеродромот има достапни средства за дезинфекција на раце на

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 4/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

база на алкохол, најмалку 60% алкохол. Член на персоналот со температура над 37.3 °C не треба да се јавува на должност, туку наместо тоа треба веднаш да побара медицински совет.

Пристап до критични канцеларии за операции ќе биде ограничен, а персоналот редуциран.

Физички контакт меѓу персоналот се сведува на минимум за време на сите активности (ручек, слободно време, состаноци и други активности). Вработените се охрабруваат да ги мијат рацете по чистење и по вадење на ракавиците.

За персоналот на смена и на должност, обезбедени се ракавици за еднократна употреба, маски за еднократна употреба, медицински капи за еднократна употреба, како и заштитни визири (заштитни одела/комбинезони, се достапни по потреба).

Внимание треба да се обрне на следново:

- Рацете треба да се дезинфицираат пред да се стави личната заштитна опрема (ЛЗО);
- Заштитната маска треба да се менува на секои 4 часа;
- Медицински капи (за медицинскиот персонал, за персоналот за обезбедување, за персоналот за одржување хигиена), косата треба да е целосно покриена;
- Заштитната опрема треба да се замени веднаш по изложеност на крв од патник, повраќаница, како и изложеност на заразни телесни течности;
- Заштитните очила/заштитните визири за лице треба веднаш да се стерилизираат и да се исушат по секоја употреба;
- Не треба да се фаќа лицето со рацете кога се отстранува/соблекува заштитната опрема;
- Одложената заштитна опрема треба да се фрли во ќеси за медицински отпад.

3.2 Здравје и безбедност на патници

- Обезбедено е дека лицата што патуваат со воздушен превоз се придржуваат кон мерките утврдени од јавните здравствени власти и правилата за лична заштитна опрема.

- На патниците кои не се придржуваат кон воспоставените превентивни мерки, ќе им биде одбиен пристап во терминалната зграда на аеродромот, до кабината на авионот или ќе се симнат од летот, доколку настаните се случат пред да се затворат вратите на авионот и ќе се отстранат од аеродромските простории од надлежните јавни органи според националното / локалното законодавство.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 5/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

ЗАШТИТЕТЕ СЕ СЕБЕСИ И ДРУГИТЕ ОД КОВИД-19
MBRONI VETEN DHE TË TJERËT NGA COVID-19
PROTECT YOURSELF AND OTHERS AGAINST COVID-19

Држете растојание од 1,5 метар
Mbani distancë prej 1.5 metrash
Keep a physical distance of 1,5 meters

Носете заштитна маска постојано
Mbani maskë gjatë gjithë kohës
Wear a mask all the time

Мијте ги и дезинфицирајте ги рацете често
Lani dhe dezinfektoni shpesh duart
Wash and sanitize your hands frequently

Избегнувајте допирање на површини и предмети
Shmangni prekjen e sipërfaqeve dhe objektive të përdorura shpesh
Avoid touching frequently used surfaces and objects

Практикувајте респираторна хигиена
Praktikoni higijenën respiratore
Practice respiratory hygiene

- Патниците се потсетуваат дека физичкото растојание меѓу лица од 1,5 метри треба да се одржува колку што е можно повеќе на аеродромот.
- На патниците без маска за лице не им е дозволено да влезат во терминалот. Медицинска маска за лице е најпосакуваниот избор. Маската за лице треба да се замени откако ќе се носи најмногу 4 часа или порано ако е влажна или извалкана. Употребата на маски за лице треба да се смета само како комплементарна мерка, а не како замена за утврдени превентивни мерки, како што се физичко растојание, респираторна култура, прецизна хигиена на рацете и избегнување на допирање на лицето, носот, очите и устата.
- Користењето на ракавици се охрабрува со цел да се намали контактот со рака.
- Патниците треба да ги следат следниве мерки во секое време:
 - о Хигиена на рацете - миене со вода и сапун или, кога тоа не е достапно, користејќи раствор за дезинфицирање на рацете базиран на алкохол.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 6/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

о Респираторна култура - покривање на устата и носот со покривка од хартиена крпа или кивање или кашлање во свиткан лакт, дури и кога носите маска.

о Ограничување на директен контакт (допир) на какви било површини на аеродромот и во авионот само кога е потребно.

- На влез во аеродромскиот топлинска камера, како терминал е поставена превентивна мерка за мерење телесна температура и тепих за дезинфекција.
- Во случај на сомнеж, електронското мерење на треска се повторува на шалтерот за регистрирање на патници и багаж и при завршната проверка на билетите за влез во авион.
- Оние патници за кои е утврдено дека се не ги исполнуваат условите за патување со авион во однос на појава на здравствени симптоми, не се прифаќаат на летот и на нив им се врши замена на билет.
- Во рамки на терминалната зграда се воспоставени пунктови/центри за извршување на задачи поврзани со контрола на пандемијата. Овие центри имаат простории за карантин.
- Децата е потребно да се однесуваат на дисциплиниран начин и постојано да се чуваат под надзор на возрасни, со оглед на фактот дека тие имаат најголем потенцијал за ширење на вирусот.

4 АЕРОДРОМСКИ ОБЈЕКТИ И ПРОДАЖНИ МЕСТА

Влезот во аеродромскиот терминал за време на раната фаза од повторното отворање на аеродромот е ограничен на патниците, членовите на екипажот и вработените колку е најмногу можно (вработените на аеродром и на други даватели на услуги од кои се бара да влезат во терминалот за да ги завршат своите задачи). На придружните лица треба да им се овозможи пристап само во посебни околности (на пр. Придружба или пречекување на патник за кој е потребна помош - Лица со намалена подвижност, придружба на малолетни

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 7/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

лица, итн.). Материјалите за промоција на здравствената безбедност се нашироко достапни во просториите на аеродромот (влезови, информативни екрани, порти, салони и сл.). Симптоматските патници, членовите на екипажот и персоналот се советуваат воопшто да не доаѓаат на аеродромот со цел заминување на лет односно извршување на работни задачи.

Вентилацијата во терминалната зграда е зголемена(природна)

4.1 Чистење и дезинфекција

Зголемување на фреквенцијата на чистење, идентификување на најчесто посетените места и според тоа оние што се под најголем ризик во терминалите и различните места за пристап, како и дефинирање на постапка за чистење или дезинфекција со употреба на соодветно прилагодени производи.

Фреквенцијата на чистење е зголемена на местата што ги допираат патниците во поголема мерка. Рачките на вратите, екраните, држачите, копчињата за лифтови, рачките на ескалаторите, масите за храна се чистат до 4 пати на ден.

Екраните на допир и честопати допираните површини се чистат со заштитен дезинфициенс кој содржи кватернарен амониум хлорид. Ваквата практика за дезинфекција ги опфаќа шалтерите за регистрација на патници, полициските шалтери, скалила, шалтери за информации, колички за багаж.

4.2 Санитација/Дезинфекција на раце

Во текот на целиот престој на патниците на аеродромот, патниците треба да имаат чести можности да ги мијат рацете или во тоалетите или преку достапните диспанзери за дезинфекција на раце (влезната сала на терминалот, шалтерите за регистрација на патници и багаж, пунктовите за безбедносна контрола и пасошка контрола, на бординг, при симнување од воздухоплов, зоната за подигање багаж, кон паркингот, при трансфер, како и при качување во автобус(доколу е достапно).

Чистењето и дезинфекцијата на канцелариите во терминалните згради се врши почесто, особено канцелариите, тоалетите, работните маси, колички за багаж и друга аеродромска опрема.

Се обезбедуваат затворени канти за медицински отпад со кеси за отпад, како и ракавици.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 8/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

20 СЕКУНДИ

20 SEKONDA

20 SECONDS

Дезинфекција на местата за безбедносна проверка: Зголемување на конкретни и посебни мерки за чистење и дезинфекција во зоните за безбедносен преглед и безбедносниот пункт.

4.3 Работење на системот за вентилација

Природните методи за вентилација се претпочитаат за секој простор, ако е можно.

- За места каде е можна природна вентилација, вентилацијата се спроведува често во текот на денот.
- На места каде што не е можна природна вентилација, се обезбедува зачестено периодично одржување на системот за климатизација
- Треба да се користи внесување свеж воздух, доколку е можно, наместо да се користи само внатрешен воздух (при што се рециклира постојниот воздух).
- Системите за вентилација се поставуваат на работен режим врз основа на принципот 24/7. Вентилацијата не се исклучува дури и ако е намалена потребата кога терминалот е затворен.
- Зголемена е фреквенцијата на замена на филтрите и чистење на климатизерите.
- Зголемена е фреквенцијата на мерења на квалитетот на амбиентниот воздух и системот за климатизација.
- Вентилаторите за размена на воздух во просторијата за изолација / карантин ќе бидат исклучени од страна на техничката служба, а ширењето на можна инфекција во остатокот од зградата е спречено со помош на соодствена вентилација.

4.4 Простории за пушење во контролираниот дел од терминалот наменет за патници во заминување

Просториите за пушење се области со висок ризик во однос на пренесување на вирусот и ќе бидат затворени во првиот период.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 9/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

- Бидејќи маските и ракавиците не можат да се користат додека пушите, ризикот од инфекција е голем како резултат на контактите на рацете со лицето, устата и носот.
- Тешко е да се одржи физичкото растојание на местата за пушење.
- Пушењето, заедно со симптомите на КОВИД-19, може да има негативно влијание врз текот на болеста.

4.5 Распоред на седење во рамки на терминалот

- Бројот на места е намален во областите на пречек / испраќање. Пристигнувањето и заминувањето на патници и движењето на луѓе што не е поврзано со летовите ќе биде оневозможено.
- Ќе се обезбеди знаците и известувањата поврзани со одржување на физичкото растојание да бидат поставени на места со голема воочливост и обајвување на упатствата во редовни интервали.
- Вработените се соодветно обучени и поставени во терминалната зграда и платформата со цел одржување на физичката оддалеченост и соодветно насочување на патниците кон авионите и зградата.
- Местата за седење на патници кои заминуваат во излезните чекални се распоредени заради физичка оддалеченост.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 10/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

4.6 Комерцијални објекти (продажба на мало, храна и пијалоци, изнајмување автомобил, банка, размена на пари, пошта и сл.)

Сите концесионери и потстанари мора да ги следат правилата утврдени од Владата и правилата наведени во член 3, кои се мерки за здравје и безбедност на вработените и патниците на аеродромот:

- Персоналот и клиентите цело време мора да носат маска за лице во терминалот;
- Персоналот со телесна температура над 37.3C и најмалку еден друг придружен симптом не треба да доаѓа на работа;
- Да обезбедат средство за дезинфекција на раце со упатства за користење;
- Да вршат почеста дезинфекција на површините;
- Да се обезбеди физичко растојание помеѓу персоналот и посетителите и да го одржуваат редот на чекање;
- Да обезбедат ознаки за физичко растојание и плекси-стакло за раздвојување меѓу купувачот и продавачот на каса;
- Во продавниците со површина над 20м² е дозволен еден клупувач на секои 20м², додека за продавници под 20м² површина само еден купувачистовремено;
- Места со храна и пијалоци што треба да се организираат според најновата владина регулатива, обезбедувајќи 9,6 м² за маса со 4 места;

5 ПРОЦЕС ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ ОД АЕРОДРОМСКИОТ ТЕРМИНАЛ

ВРЕМЕНСКА РАМКА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ						
-24H STD	-3H to -4H STD	-3H STD	-2H STD	-1H STD	-40min STD	-10min STD
ОНЛАЈН РЕГИСТРАЦИЈА	Пристигнување пред терминална зграда	Регистрација на патници и багаж	Пункт за безбедност на проверка	Зона за чекање на гејт	Започнување на бординг	Завршен бординг

*STD – планирано време на заминување

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 11/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

5.1 Влез во терминал

- Патниците треба да пристигнат на аеродромот 3-4 часа пред заминување.
- За патниците: Задолжително носење маска.
- Сите патници ќе треба да одат кон шалтерите за регистрација на патници и багаж за да имаат брза процена на нивното здравје.
- Влезот во терминалот од јавната зона е ограничен преку 1 влез каде има поставено патосници за дезинфекција на чевли.
- Влезот е дозволен само за патниците (влезот не им е дозволен на оние што не патуваат), а притоа тие носат маски, а тоа јасно е укажано преку знаци и обележувања, а има поставено и диспанзери за дезинфекција на раце за оние што не носат ракавици. Дополнително, има поставено и средства за дезинфекција на раце надвор, на паркингот.
- Имплементацијата на мерките ќе се следи и мониторира од страна на аеродромскиот персонал, а секое прекршување ќе се пријавува на полицијата заради спроведување.
- Скринингот за мерење температура е поставен веднаш по влезната врата, а се состои од примарно мерење со термална камера, а следниот чекор е анкета на оние со температура повисока од 38°C. Секој сомнителен случај ќе биде предмет на второстепен скрининг од страна на медицинско лице.
- Јавните зони често се дезинфицираат, особено тоалетите, допираните површини, како што се огради на скали, рачки/кваки, копчињата на лифтовите, исто така се бришат и седиштата и задниот дел на инвалидските колички.
- Седечките капацитети во терминалот, во продавниците и кафетериите се со намален капацитет за да се обезбеди потребното растојание од 1м, односно секое второ седиште не е во употреба во салите за чекање.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 12/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

- Ограничување на јавно собирање: Времено затворање на објектите (каде може да се собираат поголеми групи) кои не се од витално значење за аеродромот (места како детски катчиња и сл.).
- Да се избегнува создавање гужва: Избегнување правење гужва преку општ мониторинг на различни зони и (каде има поставено) со користење на системи за управување за броење на патници и проток на патници, аларми (на пример известувања за предупредување).

5.2 Шалтер за информации

- Преку системот за јавен разглас и информирање се обезбедуваат најави за одржување физичко растојание, носење заштитна опрема, хигиена на рацете и бонтон за кивање/кашлање;

- Персоналот е опремен со заштитни маски, ракавици и е заштитен со стандарден стаклен параван.
- Се советува на персоналот да избегнува близок контакт со кое било лице, да не допира непотребни документи и да не споделува пенкало со посетителите.
- Обезбедување информативни постери и монитори со информации за да се известат патниците за потребните процедури.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 13/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

5.3 Регистрација на патници и багаж

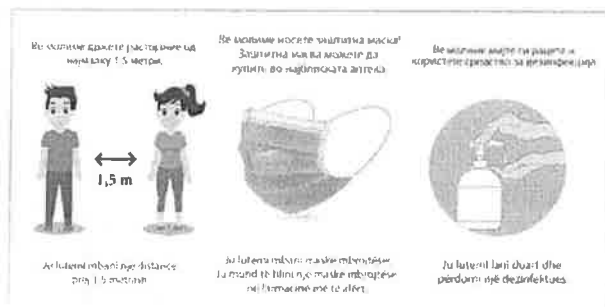
- Се промовира онлајн регистрација на патници и багаж, до 24 часа пред планираното време на заминување (STD), и истото да се користи колку е можно повеќе од страна на патниците.
- Времето на отворање на шалтерите за регистрација на патници и багаж е најдоцна 3 часа пред STD
- Шалтерите со парни броеви да се користат само кога поради создавање гужва не може да се одржува физичко растојание.
- На шалтерите за регистрација има поставено заштитен стаклен параван.

- Персоналот носи заштитен визир, маска и ракавици.
- Се користат Евидентни (Чек) листи со најчести симптоми на COVID-19 за патници на шалтерот за регистрација кои очигледно не се во добра здравствена состојба (висока ТТ, кашлица, тешкотии во дишењето)

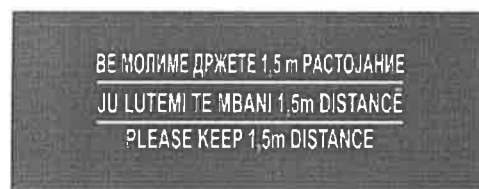
	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 14/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

- Физичкото растојание од 1-2 метри во редица се обезбедува преку стикери/налепници на подот, а примената на ова правило се следи од страна на назначен персонал на аеродромот.

Ракувањето со сите документи и багаж задолжително е со ракавици

- На секој час се врши дезинфекција на површините на шалтерите.
- На секој шалтер/работна површина има поставено средство за дезинфекција на раце.
- Кога дозволува факторот на оптовареност, седиштата може да се поинаку доделени од страна на агентите за да се оптимизира растојанието за време на лет.
- Ограничување на рачен багаж/максимизирање на регистриран багаж

55x30 cm - 45 ton

26x15 cm - 40 cm

5.4 Царинска контрола при заминување

- Шалтерот на службеникот за царинска контрола е заштитен со стаклена бариера/параван
- Царинскиот службеник носи заштитна опрема
- На подот пред шалтерот има поставено налепници за одржување растојание.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 15/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

5.5 Пасошка контрола при заминување

- Налепници за физичко растојание
- Користење на шалтерите со парни броеви секогаш кога е можно
- Службениците се опремени со заштитна опрема

5.6 Пункт за безбедносен преглед

Сите патници ќе треба да поминат преку пунктот за безбедносен преглед со зголемена хигиена најмалку 2 часа пред заминување.

Секоја пластична кадичка за оставање на рачниот багаж се дезинфицира почесто (на секој час) пред да помине низ рендген уредот за преглед. Патниците мора да носат маски и ракавици и да избегнуваат да допираат туѓи предмети.

- Персоналот е опремен со заштитна опрема како медицинска капа, заштитен визир, маска, ракавици и покривки (каљачи) за чевли.
- Параван
- Физичко растојание од најмалку 1 метар
- Пред и после безбедносниот преглед задолжителна е дезинфекцијата на рацете

5.7 Салон за бизнис и ВИП патници

- Салоните се дезинфицираат редовно.
- Уредите за дезинфицирање на раце се поставени на клучните локации низ салоните.
- Сите публикации, како што се весници, списанија и брошури, се отстрануваат.
- Целиот персонал секогаш носи маска и нараквици
- На приемните места каде персоналот ја извршува проверката во трансакциите, поставени се плекси-стаклени преградисо цел да се минимизира контакт.
- Налепниците за физичко растојание се поставени на соодветни места за да се обезбеди сигурност на целиот персонал и клиентите.

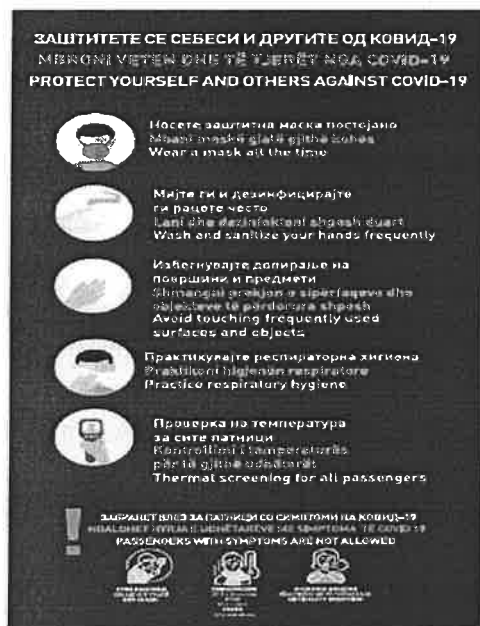

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 16/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

- Сите места за седење и јадење се преуредени за да се одржи физичко растојание во салоните.

5.8 Бординг гејт (излез пред качување во воздухоплов)

- Персоналот е опремен со заштитна опрема (заштитен визир, маска, ракавици).

- Патниците потребно е да бидат присутни во бординг зоната најмалку 1 час пред заминување
- Патниците треба да одржуваат физичко растојание во зоната за седење
- Бордингот ќе се одвива по секвенци, задни седишта до прозорец прво
- Дозволено е патниците сами да ја скенираат бординг картата на читачот на гејтот

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 17/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

- На патниците со позитивни резултати од термалната камера бординг, односно качување во воздухопловот нема да им биде дозволено.
- Секојдневен преглед на бројот на патници и искористеност на гејтот заради потреба за оцена за ревидирање на планот

6 ПРОЦЕС ПРИ ПРИСТИГНУВАЊЕ НА АЕРОДРОМСКИОТ ТЕРМИНАЛ

6.1 Симнување на патниците од воздухоплов

- Како и вообичаено, паралелна употреба на скали на задна врата и патнички мост на предна врата од воздухопловот, за да се намали гужва.

6.2 Превентивна дезинфекција на воздухоплов

Превентивната дезинфекција има за цел дезинфекција на сите патнички воздухоплови што пристигнуваат од високо ризични земји. Ние користиме производи на база на алкохол и средство за дезинфекција на кабина што е AMS1452B сертифицирано.

Се користат правосмукалки, но само по соодветна дезинфекција. Персоналот за чистење е заштитен со соодветна лична заштитна опрема, како ракавици, маски и заштитна облека, соодветно на барањата и потребите. Дезинфекцијата ги следи општите начела на детална дезинфекција по принципот за работа од надвор кон внатре и од горе до долу, од чисти до нечисти зони. Подот се прска од напред кон назад пред дезинфекција и потоа се прска повторно во спротивна насока. Дезинфекцијата во тоалетите треба да оди по редослед од контаминирани кон чисти места. Пилотската кабина е предмет на рутинско чистење.

6.3 Скрининг со термална камера

При влез се врши од страна на Министерството за здравство пред и по пасошка контрола, а пополнетиот Формулар за лоцирање на патници го предава патникот на Министерството за здравство.

Организација на зоните за подигање багаж: Обележување на местата за чекање на подот во зоната за подигање багаж и одделување на багажот од два лета кои пристигнале набрзо еден по друг на различни ленти за багаж, со цел да се обезбеди соодветно растојание меѓу патниците кои што чекаат.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 18/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

7 РАКУВАЊЕ СО/ОПСЛУЖУВАЊЕ БАГАЖ И КАРГО

Рационалното користење и распределба на лична заштитна опрема при опслужување карго од и до земји погодени од епидемијата предизвикана од COVID-19 опфаќа:

Носење ракавици и маска при ракување/опслуга на карго од земја погодени од епидемијата. Важно, користењето на ракавици не ја заменува потребата за соодветна хигиена на рацете, што треба да се практикува често, како што е опишано подолу: При дезинфекција на производи или палети, не е потребна дополнителна лична заштитна опрема различна од она што е рутински потребно. До денес, нема епидемиолошки податок кој сугерира дека контакт со стока и производи испорачани од држави погодени од епидемијата предизвикана од COVID-19 се извор на зараза со COVID-19 кај луѓе.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 19/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

8 РАКУВАЊЕ СО АЕРОДРОМСКА ОПРЕМА

Ракувањето со аеродромската опрема треба да се изведува како и вообичаено. Ова не се смета за пат на трансмисија на оваа болест. Слично, ракувањето со вода во тоалетите и тоалетниот отпад не се променува. Дезинфекција и чистење на автобусите за патници и екипаж треба да е редовно со користење на стандардни средства за дезинфекција, како 60% алкохол или хипохлорид и се врши на сите површини кои се биле допирани од страна на лице што можеби не е во најдобра здравствена состојба.

9 КЕТЕРИНГ (ХРАНА И ПИЈАЛОЦИ)

Кај овие процедури не е препорачана промена. Рутата за ширење на вирусот е преку близок контакт со заболени лица, или преку инхалација, вдишување на ситни капки. Ширењето на вирусот преку површини со одложен контакт е теоретски, но не е двигател на епидемијата. Едноставни техники за миене раце и избегнување на допирање на лицето, како што се советува и на целокупната јавност, се клучот за превенција.

	ПРОТОКОЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО АЕРОДРОМОТ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА	Стр.: 20/ 21 Датум: 03.06.2020 Рев.: 0
	ТАВ МАКЕДОНИЈА АЕРОДРОМ „СВ.АПОСТОЛ ПАВЛЕ“ ОХРИД	

10 БЕЗБЕДНОСЕН ПРЕГЛЕД НА ПАТНИЦИ И ВРАБОТЕНИ

-За да се сведе на минимум контактот за време на рачен претрес, користете рачни детектори за метал

За ова да се олесни, Рендген операторите треба да ја засилат комуникацијата со патниците пред поминување низ метал-детектор вратата или скенерот на тело, за соодветно да бидат информирани патниците и да се избегне активирање на алармот.

За метал-детектор вратата, ова вклучува отстранување на сите метални предмети, за скенерот на тело, отстранување на сите предмети од џебовите или предмети на телото што вообичаено би го активирале алармот.

За решавање на алармот/алармите, персоналот за обезбедување треба да бара решение со користење на опрема за детекција на траги од експлозив, наместо рачен претрес.

Доколку не се достапни други методи, патникот/членот на персоналот (вработениот) треба да се врати назад и понатаму да вади предмети што би можеле да го активираат алармот се додека алармот не се активира при поминување низ метал-детектор вратата.

Ова ќе зависи од бројот на патници – треба да се направи процена на ризик за да се утврди ризикот или создавањето редици од луѓе во непосредна близина наспроти употреба на целен, таргетиран рачен претрес. Во случај алармот повторно да се активира при поминување низ метал-детектор вратата, треба да се применува целен, таргетиран рачен претрес наместо комплетен рачен претрес.

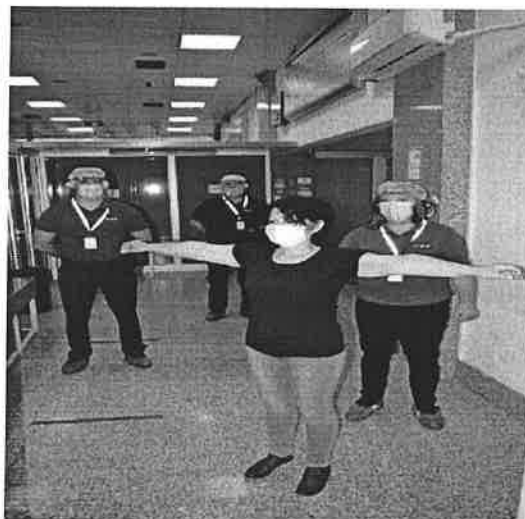
Еден метод е вршење на рачен претрес додека на другите им се врши безбедносен преглед со рендген уред.

- Осигурете се дека патниците се разделени во најголема можна мера (користејќи соодветни ознаки)

-Обезбедете му на персоналот за обезбедување заштитна опрема.

Пред патниците или вработените да пристапат до пунктовите за безбедносен преглед, треба да имаат достапни средства за дезинфекција на раце.

Треба да се земе предвид дека средствата за дезинфекција на раце на база на хидроген пероксид може да предизвикаат активирање на лажен аларм при проверка за траги од експлозив (ETD).

Ако патничкиот сообраќај дозволува, оперирајте на пунктови за безбедносен преглед што не се близу еден до друг.

Ова е ефикасно за одржување на минимално растојание од 1-2 метри меѓу пунктовите и го ублажува ризикот од изложеност за рендген операторите и патниците.

Средствата за дезинфекција на раце на база на алкохол треба да се распределат на персоналот за чистење и дезинфекција на рацете, а персоналот кој врши безбедносен преглед треба да носи ракавици.

На редовни интервали, персоналот за обезбедување треба да врши рутинско чистење и дезинфекција на често допираните / изложените површини и опремата за безбедносен преглед, вклучително кацичките (пластичните садови за оставање предмети од страна на патниците) на пунктовите за безбедносен преглед и зоните за багаж.

-За Рендген операторите кои ја користат опремата од системот за детекција на експлозив (EDS), Рендген операторите треба да го ограничат рачниот претрес на минимум.

Кога во багажот ќе се идентификува предмет што не може јасно да се види и утврди што е, багажот треба да се провери со рендген уредот уште еднаш со една или повеќе од следниве методи кога е можно:

- Рендген опрема, истиот Рендген оператор го проверува багажот од агол различен од оној при првичната проверка.
- Детекција за траги од експлозив (Explosive Trace Detector) За вршење на скрининг на течности, аеросоли и гелови (LAGs), средствата за дезинфекција на раце на база на алкохол треба да се изземени од преглед, а овој исклучок треба да се примени само по визуелна проверка за да се утврди дека таквиот предмет е всушност средство за дезинфекција на раце.

ПРОТОКОЛ ЗА ВРШЕЊЕ ПРЕВОЗ НА ПАТНИЦИ

1. Овој протокол се однесува на вршење на меѓуопштински линиски превоз на патници, слободен превоз на патници и посебен линиски превоз на патници во внатрешниот патен сообраќај (во меѓуопштинскиот, општинскиот и превозот на територија на градот Скопје), превоз на патници за сопствени потреби во внатрешниот патен сообраќај (за возила со капацитет од најмалку девет седишта по возило несметајќи го и седиштето на возачот), меѓународен линиски превоз на патници, меѓународен слободен превоз на патници, меѓународен превоз на патници за сопствени потреби (за возила со капацитет од најмалку девет седишта по возило несметајќи го и седиштето на возачот) и општинскиот линиски превоз на патници, односно за линиски превоз на патници во градот Скопје.
2. Задолжително носење на заштитни маски на патниците и возачот.
3. Возачот е одделен од делот за патници со физичка преграда (врата или преграда од плексиглас во висина над главата).
4. На автобуските станици, стојалишта и свртувалишта да се означат/обележат точки на патниците со цел воспоставување на ред за чекање со одржување на физичко растојание од 1.5 до 2 метри и одржување на редот од страна на одговорни лица на станицата.
5. Исполнетост на возилото со патниците до максимум 50% од вкупниот капацитет.
6. Регулирано движење на патниците (влез-излез на посебна врата).
7. Обезбедување на редовна контрола за почитување на овие мерки.
8. Поставено средство за дезинфекција на раце на влезните врати.
9. Поставен на јасно видливи места, едукативно информативни материјали за почитување на заштитните превентивни мерки: носење маски, одржување на физичко растојание, редовно дезинфицирање на рацете и правилна респираторна хигиена.
10. Се забранува јадење, пиење, и грицкање во возилата.
11. Означување на правецот на движење на патниците во автобусот.
12. Обезбедување на корпи за отпадоци со платична кеса и капак која ќе се празни после секоја тура.
13. Се препорачува сите превозници кои вршат превоз на патници во согласност со член 1 од овој Протокол, да вклучат дополнителни возила за вршење на превозот со цел да ги опслужат потребите за патување на патниците.
14. По завршување на турата, задолжително механичко чистење и дезинфекција со средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05 % натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини. За извршената дезинфекција да се води редовна дневна евиденција.

Протокол за за отворање и работа на молови

1. Работното време од 10:00 до 22:00.
2. Задолжително носење на заштитни маски и ракавици на вработените.
3. Задолжително носење на заштитни маски на купувачите.
4. Одржување на физичко растојание меѓу купувачите и меѓу купувачите и продавачите од 1,5 – 2м.
5. Поставени на јасно видливи места, едукативно - информативни материјали за почитување на заштитните превентивни мерки: носење заштитни маски, одржување на физичка дистанца, редовно дезинфицирање на рацете, правилна респираторна хигиена. Дополнително, преку разглас (на секои 30 минути) информирање на купувачите за почитување на овие превентивни мерки.
6. Регулација на бројот на купувачи согласно квадратурата на продавницата, на 8м² - 10м² продажен простор, по еден купувач.
7. Задолжително одржување на редот за влез во продавницата.
8. Пред влезот на продавницата обезбедено средство за дезинфекција на рацете.
9. Во продавниците за облека, гардеробите за пробување на облека доколку се повеќе на број, да се стават во функција со запазување на физичкото растојание од минимум 1,5м.
10. Доколку на касите за плаќање не може да се обезбеди растојание од 1,5-2м помеѓу продавачот (касиерот) и купувачот да се постави бариера од плексиглас. Доколку има повеќе каси за наплата да се обезбеди растојание од 1,5 2м меѓу касите.
11. Пред касите да се обележи растојание (место за чекање) од од 1,5м меѓу купувачите.
12. Засилени санитарно-хигиенски мерки, зачестено чистење 4-5 пати во текот на денот со употреба на средство за дезинфекција кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) за подот или 70% алкохол за дезинфекција за горните површини. Редовно одржување на тоалетите со задолжително водење на евиденција за спроведеното чистење и употреба на горенаведените дезинфекциони средства.
13. Редовно и зачестено одржување на хигиената на тоалетите со задолжително водење на евиденција за спроведеното чистење и употреба на горенаведените дезинфекциони средства.

ПРОТОКОЛ ЗА ОТВОРАЊЕ И РАБОТА НА КАФЕТЕРИИ

1. Вработените во угостителскиот објект кои послужуваат задолжително носат заштитни маски и зачестено одржуваат хигиена на раце.
 2. Се ограничува бројот на гости, само на тие кои може да седат.
 3. Не е дозволено послужување на гости на стоење на шанк и стоечки маси.
 4. Задолжително менаџирање при влегување на гостите од одредено одговорно лице пред влезот на угостителскиот објект.
 5. Во просторот за послужување на гости, каде има поставено маси, да се обезбеди растојание од столче до столче од 1,5-2 метри со соседните маси во сите правци.
 6. Задолжително поставување на дезинфекционо средство за раце на секоја маса.
 7. Засилени внатрешни контроли на вработените лица од страна на одговорно лице за одржување на личната хигиена (често миене раце) во сите фази на подготовка, прием и послужување на пијалаци.
 8. Засилени санитарно-хигиенски мерки, задолжително пребришување на масите со средство за дезинфекција кое делува на вируси според упатство од производителот, по заминување на секоја тура на гости.
 9. На крајот на смената задолжително механичко чистење и дезинфекција со средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини.
 10. Редовно одржување на тоалетите со задолжително водење на евиденција за спроведеното чистење и употреба на горенаведените дезинфекциони средства.
 11. Забрането е користење на сушачи за раце во тоалетите и задолжително користење на хартиени бришачи за раце за еднократна употреба.
 12. Забрането организирање на прослави (веселби, родендени и сл.) во отворен и затворен дел од објектот.
 13. Забрането е организирање на музички настани со настап на музички уметници во отворен и затворен дел од објектот (пејачи/музички групи/дицеи).
 14. Максимален број на лица на една маса се ограничува на 4 лица.
 15. Се ограничува максималното ниво на бучава во кафетерии на 55 децибели.
-

ПРОТОКОЛ ЗА ОТВОРАЊЕ И РАБОТА НА УГОСТИТЕЛСКИТЕ ОБЈЕКТИ ЗА ИСХРАНА

1. Вработените во угостителскиот објект кои послужуваат задолжително носат заштитни маски и зачестено одржуваат хигиена на раце.
2. Се ограничува бројот на гости, ќе се послужуваат само гости кои може да седат и лица кои преку шалтер ќе подигнуваат нарачки.
3. Не е дозволено послужување на гости на стоење на шанк и стоечки маси.
4. Задолжително менаџирање на влегување на гостите. Одредено одговорно лице пред влезот на угостителскиот објект.
5. Во просторот за послужување на гости каде има поставено маси, да се обезбеди растојание од столче до столче од 1,5-2 метри со соседните маси во сите правци.
6. Максимален број на лица на една маса се ограничува на 4 лица.
7. Задолжително поставување на дезинфекционо средство за раце на секоја маса.
8. Засилени внатрешни контроли на вработените лица од страна на одговорно лице за одржување на личната хигиена (често миене раце) во сите фази на подготовка, прием и послужување на храна.
9. Засилени санитарно-хигиенски мерки, пребришување на масите со средство за дезинфекција кое делува на вируси според упатство од производителот при заминување на гостите од секоја маса.
10. На крајот на смената задолжително механичко чистење и дезинфекција со средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини.
- Редовно одржување на тоалетите со задолжително водење на евиденција за спроведеното чистење и употреба на горенаведените дезинфекциони средства.
11. Забрането е користење на сушачи за раце во тоалетите и задолжително користење на хартиени бришачи за раце за еднократна употреба.
12. Забрането организирање на прослави (свадби, родендени, крштемки и сл.) во отворен и затворен дел од објектот.
13. Забрането е организирање на музички настани со настап на музички уметници во отворен и затворен дел од објектот (пејачи/музички групи/диџеи).
14. Се ограничува максималното ниво на бучава во угостителските објекти за исхрана на 55 децибели.

ПРОТОКОЛ ЗА РАБОТА НА УГОСТИТЕЛСКИ ОБЈЕКТИ ЗА СМЕСТУВАЊЕ (ХОТЕЛИ, МОТЕЛИ, ХОСТЕЛИ, ПАНСИОНИ И ДРУГИ ОБЈЕКТИ ЗА СМЕСТУВАЊЕ)

1. Процедури за угостителски објекти за сместување

Прием и сместување

- Поставена дезинфекциона бариера за обувки пред влезна врата, како и пулт за дезинфекција на раце во холот.

- Во холот при влезот треба да биде истакната Табла за добредојде со поздрав и разбирлив текст за чекорите и препораките кои треба да се почитуваат за време на престојот во објектот (носење лична заштита на лицето-маска и дезинфекција на раце).

- Задолжително носењето на лична заштита на лицето-маска за гостите и вработените лица во објектот.

- На рецепцијата во угостителските објекти за сместување, каде што пултот не е доволно широк да обезбеди потребно растојание (1,5 до 2 метри), во делот каде работи рецепционерот, да биде поставена монтажна преграда (шалтер) изработен од прозирна пластика или стакло која во долниот дел има отворен простор само за манипулирање со клуч и документи.

- Монтажната преграда од прозирна пластика може да биде заменета со дополнително носење на визир од страна на рецепционерот.

- Гостите треба да пристапуваат до рецепцијата поединечно или во број којшто, во зависност од големината и распоредот на просторијата, оневозможува средби и којшто овозможува достапно меѓусебно растојание, а за тие што чекаат, треба да се воведат подни патокази или столпчиња за ограничување на приодот.

- Да се советуваат гостите за потреба од пријавување на терминот за одјавување од објектот (check out) со цел навремена подготовка на потребната документација во насока на намалување на времето за задржување пред рецепцијата.

- Давателите на услуги треба да ги отстранат предметите што ги допираат повеќе гости, на пр. играчки, списанија.

- Гостинот заедно со клучот добива флаер со совети за заштита и протокол за неговиот престој дефиниран од внатрешен тим на хотелот.

- Давателот на услуги нуди единечни или двојни соби со прилагодувања, а во сместувачките капацитети со повеќе кревети може сместување на гости од исто семејство.

- Текстилните украсни елементи на тапацираниот мебел и креветот се отстрануваат (перници, ленти, украсни прекривки...)

- Во собите за сместување и на рецепцијата се поставува средство за дезинфекција на рацете.

- Секојдневно одржувањето на хигиената на јавните простории и собите со употреба на средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини.

- Персоналот во угостителските објекти за сместување мора да стави посебен нагласок на чистење и дезинфекција на предмети што ги допираат голем број раце (на пр. ограда на скали, прекинувачи, рачки, куки, копчиња во лифт, кваки, врати).

- Просториите треба редовно да се проветруваат.

- Фреквенцијата на чистење на сместувачките капацитети ќе се усогласат со постоечките стандарди, со дополнително информирање на гостите дека чистење на собите и промена на постелнините и крпите може да се прилагодат на потребите на гостите (на пр. да се чисти собата или да се менува постелнината само при доаѓање/ одење на гостите итн.)

- Чистење на санитарните јазли и горните површини во собите се чистат со употреба на соодветно средство и со особено внимание кога се менуваат гостите во собата. Користената постелнина и крпите мора да се собираат во затворени кеси одвоено од чистата постелнина (чистата постелнина не смее да дојде во контакт со нечистата).

- При чистење на повеќе сместувачки капацитети, мора да се води грижа да не се пренесе вирусот од еден сместувачки капацитет на друг преку заразена облека или заштитната опрема на персоналот. Се препорачува да се приспособат постапките на чистење така што би се спречило такво пренесување (на пр. употреба на заштитна облека/скутници за една употреба, промена на заштитната облека секој пат, итн.)

- Плаќање со кредитна картичка како степен на заштита за да се намали ризикот од трансмисија на инфекцијата.

2. Процедури во угостителскиот дел за исхрана - ресторан

- Служењето храна на шведска маса не е дозволено.

- Вработените во угостителскиот објект кои послужуваат задолжително носат лична заштита на лицето - маска и зачестено одржуваат хигиена на раце.

- Не е дозволено послужување на гости на стоење на шанк и стоечки маси.

- Дезинфицирање на масата и столовите пред секој оброк и по завршување на истиот.

- Масите да се прекриени со хартиени или најлонски чаршафи за еднократна употреба или ако се користат стандардни чаршафи истите да се менуваат и перат после секој послужен гостин.

- Масите да не се претходно сервирали (доколку објектот има услови да постави средство за дезинфекција на секоја маса – доколку не, гостите ќе можат да го користат средството за дезинфекција кое ќе биде поставено на влезот од ресторанот според препораките на СЗО).

- Каранфинглата и приборот кој претходно се дезинфицирани на масите се поставуваат по седнувањето на гостите, приборот да биде послужен во најлонска обвивка или во салфетка.

- Келнерот е должен да води максимална грижа за својата лична хигиена со заштита на лицето-маска, ги послужува гостите со внимавање на растојанието, но поради тоа што келнерот не може да служи храна и пијалак од 2 метри растојание, тој треба да одлучи колкаво е пристојното растојание што може да го одржи при послужување. После послужувањето, келнерот стои на соодветно растојание и чека да биде повикан од гостите.

- Сите апарати за точење на пијалаци (вода, чај, кафе, сок и сл.) да се отстранат од употреба и пијалациите да се послужуваат по желба на гостите.

- Се забранува користењето на заеднички отворени садови при сервирање на зачини, сосови, масла, сол, шеќер, чаеви и слично, кои се споделуваат на повеќе од една маса.

- По завршување на оброците, искористениот прибор се отстранува од масите и се носи на миење и дезинфицирање во нечистиот дел од кујната, согласно вообичаена процедура која ја налагаат ХАСАП/ХАЛАЛ стандардите каде што е наведено дека во шанкот и кујната треба да постои чист дел каде што се оперира и послужува храна и пијалак и дел каде што се одлага веќе искористениот прибор кој потоа се мие и дезинфицира.

- Растојанието меѓу столчињата од соседните маси да биде од 1,5 до 2 метри.

- На една маса со четири столици може да седат и да се послужуваат максимум две лица.

- Засилени внатрешни контроли на вработените лица од страна на одговорно лице за одржување на личната хигиена (често миење раце) во сите фази на подготовка, прием и послужување на храна.

- Засилени санитарно-хигиенски мерки, пребришување на масите со средство за дезинфекција кое делува на вируси според упатство од производителот при заминување на гостите од секоја маса.

- На крајот на смената, задолжително механичко чистење и дезинфекција со средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини.

- Редовно одржување на тоалетите, со задолжително водење на евиденција за спроведеното чистење и употреба на горенаведените дезинфекциони средства.

- Забрането е користење на сушачи за раце во тоалетите и задолжително користење на хартиени бришачи за раце за еднакратна употреба.

- Забрането е организирање на музички настани со настап на музички уметници во отворен и затворен дел од објектот (пејачи/музички групи/диџеи).

- Се ограничува максималното ниво на бучава во угостителскиот дел за исхрана – ресторант на угостителски објекти за сместување, на 55 децибели.

3. Употребата на санитарни јазли

- Да се постави известување на влезната врата од санитарните јазли за задолжителна дезинфекција на рацете пред и после употреба.

- Да се инсталира средство за дезинфекција пред влезната врата на санитарните јазли.

- Да се обезбеди непречен проток, без застој на чекање во внатрешни тесни холови и потребното физичко растојание, со поставување ознаки, со цел да се намали ризикот од голем број на лица во санитарните јазли во исто време.

- Задолжително е носење лична заштита на лицето-маска при користење на заедничките санитарни јазли,

- Санитарните јазли задолжително се опремени со течен сапун, топла вода, корпа за отпадоци со капак на ножна педала и хартиени бришачи за раце за еднакратна употреба, како и диспанзер со средства за дезинфекција за раце, на база на 70% алкохол или препорачано вируцидно средство за дезинфекција. Чистење и дезинфекција на санитарните јазли, подови и сите нивни површини, неколку пати во текот на денот (најмалку на секој час) со употреба на средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини;

- чистење и дезинфекција на санитарните јазли, подови и сите нивни површини, неколку пати во текот на денот (најмалку на секој час) со употреба на средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини.

- корпи со капак на ножна педала кои се внатрешно поставени со пластични кеси, за собирање на отпадоци од користени маски и ракавици, видно означени и поставени на повеќе места во внатрешноста и на терасите, за отстранување на користени маски, ракавици и сл.

4. Општи препораки за гости

- Доследно почитување на упатствата од персоналот во врска со обезбедување соодветно меѓусебно растојание, складирање на багаж и гардероба, начинот на давање услуги, употреба на опрема, користење на тоалети, плаќање за услуги.

- Треба да се ограничат големи собири, со доследно почитување на соодветно меѓусебно растојание.

- Внатре во угостителскиот објект за сместување, покрај одржувањето на соодветно меѓусебно растојание за време на епидемија, употребата на лична заштита на лицето - маска за лице или други облици на заштита што ги покриваат устата и носот (шал, крпа или слични облици на заштита) е исто така задолжително.

- Доследна грижа за хигиената на рацете, со миење со сапун и вода или дезинфекција по допир на какви било нечисти површини.

5. Препораки за постапување при појава на случај со симптоми на COVID-19

- Доколку вработен заболи од акутна респираторна инфекција, останува дома и се јавува на матичниот лекар.

Го известува својот претпоставен за својата здравствена состојба. Доколку е позитивен на COVID-19, го известува претпоставениот кој пак веднаш го известува регионалниот центар за јавно здравје за појавата на COVID-19 меѓу вработените.

Епидемиолошката служба што ќе го добие извештајот за потврден случај отпочнува со епидемиолошка истрага, идентификува блиски контакти на работното место и предлага мерки за нив.

Доколку вработениот бил во контакт со лице коешто покажало знаци на акутна респираторна инфекција, треба да ја следи својата здравствена состојба 14 дена и доколку развие симптоми се јавува на матичниот лекар и го известува претпоставениот.

- Доколку гостин заболи со треска или знаци на акутна респираторна инфекција, давателот на услуги треба да се јави во дежурната служба на најблискиот здравствен дом. Гостинот треба да чека во изолација и треба да носи лична заштита на лицети - маска. Да употребува само одредени тоалети и мијалници. Епидемиолошката служба што ќе го добие извештајот за потврден случај спроведува епидемиолошка истрага, идентификува блиски контакти и предлага мерки за нив.

Просториите каде што се движел заболениот гостин од COVID-19 темелно се чистат и дезинфицираат. Исто така, просториите темелно се проветруваат.

ПРОТОКОЛ ЗА РАБОТА НА ШКОЛИТЕ ЗА ОБУКА НА ВОЗАЧИ

1. Задолжително користење на заштитна маска од страна на кандидатот и инструкторот при обука на терен со возило
2. После секоја обука на поединечен кандидат, задолжителна е дезинфекција на внатрешноста на возилото
3. Организирање на теоретска настава во училница со почитување на мерките за физичко растојание помеѓу клупите од 1.5м-2.0м и задолжително носење на заштитни маски од слушателите и предавачот
4. Поставени средства за дезинфекција пред влез во училницата и редовна дезинфекција и одржување на хигиената и проветрување по секое одржано предавање
5. Три лица е максималниот број лица во возилото при спроведување на полагањата на кандидатот со носење на задолжителна заштитна маска на сите лица во возилото.